

ტექნოლოგიური განვითარების როლი საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში

ცოტნე გორდეზიანი
საქართველოს ტექნიკური
უნივერსიტეტის დოქტორანტი

THE ROLE OF TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT IN THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF GEORGIA

Tsotne Gordeziani,
the PhD student of the
Georgian Technical University

ABSTRACT

This topic is about the role of technological development in the economic development of Georgia, touches such important issues as the significance of using modern technologies in development of various sectors of the economy, the fact that use of modern technologies and their development, improving is the necessary prerequisite for the development and brighter future of any country and society.

The topic also includes examples of different developed countries and regions, which can be suitable for Georgia, the topic also deals with such issues as what pluses and minuses can have investment of small financial opportunities of our country on technological development and whether it would be better to direct investments to the traditional economy. The geopolitical situation of Georgia is also discussed, and what prospects we have in the field of technological development.

In the topic there are also discussions about the ways and opportunities that Georgia has in order to stand in the way of technological development, and what is the meaning of modern technology for the development of various sectors of the economy.

ტექნოლოგიური განვითარების როლი სოფლის მეურნეობაში. გამომდინარე იქედან, რომ საქართველოს არ გააჩნია ნავთობი და ბუნებრივი აირი ეკონომიკის განვითარების ერთადერთ გზად რჩება ტექნოლოგიური განვითარება. იმიტომ, რომ თანამედროვე მსოფლიოში ეკონომიკური აქტივების ვერცერთი დარგი ვერ განვითარდება თანამედროვე ტექნოლოგიების გარეშე, ტუნდაც ეს იყოს საქართველოსთვის ისეთი ტრადიციული ეკონომიკური მოვლენა, როგორც სოფლის მეურნეობაა. იმის თვალსაჩინოდ თუ რამდენად მნიშვნელოვანია სოფლის მეურნეობაში თანამედროვე ტექნოლოგიები და რა როლი უნდა შეასრულოს ტექნოლოგიებმა 21-ე საუკუნის სოფლის მეურნეობაში იქნება ეს საქართველო თუ ნებისმიერი სხვა ქვეანა მაგალითად

მოვიყვან ევროკავშირის სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგიას.

2003 წელის დეკემბერში ევროკავშირის სოფლის მეურნეობის და მეთევზეობის საბჭომ ევროპის ერთიანი სასოფლო სამეურნეო პოლიტიკაში(ე.ს.პ) შესატანი ცვლილებების საკითხი განიხილა. ცვლილებები ასახავს მიმდინარე ლისაბონის პროცესის მოთხოვნებისა და აგრეთვე, 2020 წლამდე საინოვაციო პოლიტიკაში მოსალოდნელ ტენდენციებს. ევროპაში ექსპერტები, მათ შორის სოფლის მეურნეობის და მეთევზეობის განვითარების კომისიონერები აცხადებენ, რომ თუ ევროპის სოფლის მეურნეობა განახლებისა და ინოვაციების გზას არ დაადგება, იგი კონკურენციას ვერ გაუძლებს. შეიძლება ეს აზრი მამინ, როდესაც საქმე ევროპასთან გვაქვს ცოტათი გადაჭარბებული მოგვეჩვენოს იმის გათვალისწინებით, რომ 2010 წელს ევროკავშირის სოფლის მეურნეობამ მეტყვეობასა და მეთევზეობასთან ერთად, დაახლოებით 400 მილიარდი ევროს პროდუქცია აწარმოა აქედან 375 მილიარდი სოფლისმეურნეობაზე მოდის. ასევე განახორციელა 90 მილიარდი ევროს ღირებულების პროდუქტის ექსპორტი და მთლიანად სოფლის მეურნეობა კვების მეურნეობასთან ერთად ევროკავშირის მთლიანი შიდა როდუქტის 12%-ს შეადგენს. ზემოთ აღნიშნული მიღწევების მიუხედავად, ევროკავშირში თვლიან, რომ სოფლის მეურნეობის პოლიტიკა უნდა შეიცვალოს, იგი ინოვაციების და მდგრადობის მიმართულებით უნდა წავიდეს, რადგან ერთი მხრივ, სუბსიდირებით ფერმერისათვის შექმნილი „სასათბურე“ პირობების შენარჩუნება ხდება, ხოლო მეორე მხრივ, სოფლის მეურნეობის წინაშე ახალი გამოწვევები გაჩნდა, მდგრადი კლიმატის ცვლილებების პეროდში ორგანულ სოფლის მეურნეობის განვითარება, ბიოსანვლის წარმოების განვითარების აუცილებლობა და სხვა. ამ ყველაფრის მიღწევა კი შესაძლებელია, მხოლოდ და მხოლოდ ტექნოლოგიური განვითარებით.

სოფლის მეურნეობაში ტექნოლოგიური განვითარების აუცილებლობაზე მეტყველებს ისრაელის მაგალითი, ქვეყანა, რომლის ნაწილი უდაბნოა, ხოლო მეორე ნაწილი ნახევრად უდაბნო, გახდა სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ექსპორტიორი, ეს რატომ უნდა მიღწეული იქნა ტექნოლოგიური განვითარების ხარჯზე.

საქართველოში კი ყველა სახის მიწა ნიადაგი არსებობს რაც კი მსოფლიოში არსებობს მაგრამ ჩვენი ქვეყნისთვის საკმარისი ხორბალიც კი ვერ მოგვყა-

ვს. ასევე საქართველოში არ მოგვეყავს არცერთი მარცვლელული კულტურა იმ რაოდენობისა, კი რომ საქართველოს შიდა ბაზარი რომ დაკმაყოფილდეს, საექსპორტო წარმოებაზე ლაპარაკიც ზედმეტია, თუ გადავხედავთ ისტორიას, საქართველო პურის მოთხოვნილებას ყოველთვის თვითონვე აკმაყოფილებდა. მეტიც ჯერ კიდევ ჩვენს ნელთალრიცხვამდე იბერიის სამეფო წარმატებით ვაჭრობდა ხორბლით და სხვა მარცვლელულით მეზობელ ქვეყნებთან. ამასთან ხორბალზე ყურადღება იმიტომ გავამახვილეთ, რომ ხორბლის და პურის კულტურა სწორედ საქართველოს ტერიტორიაზე ყალიბდებოდა, მართალია დაუდასტურებლად მაგრამ საქართველო ხორბლის სამშობლოდაც ითვლება ისევე როგორც ღვინის. ასევე საქართველო თავისი მოთხოვნის დაკმაყოფილებას ახერხებდა მაშინაც, როდესაც საქართველოს მოსახლეობა 8.5 მილიონს შეადგენდა, ხოლო ვასალური ქვეყნებიანად 12.5 მილიონს ეს მე 13- ე საუკუნის პირველი ნახევრის ახწერით. დღეს კი საქართველოში ხორბლის მთლიანი მოხმარების მხოლოდ 20% მოგვეყავს ადგილობრივად, ხოლო დანარჩენი იმპორტზე შემოდის. საქართველოში ასევე ხდება იმპორტი ხორცის და თევზის ორივემათგანის იმპორტი შეადგენს საერთო მოხმარების ნახევარზე მეტს, მაგ; საქართველოში აქამდე შეუძლებელია საკმარისი რაოდენობის, თევზისწარმოება მეტიც საქართველოში ცოცხალი თევზის სახით მხოლოდ კალმახი და ორაგულის შექენაა შესაძლებელი.

საქართველოში სოფლის მეურნეობაში შედარებით განვითარებულია მეღვინეობა. მაგრამ აქაც დიდი ნაბიჯებია გადასადგამი ტექნოლოგიების განვითარების კუთხით, რადგან მსოფლიოში ღვინის და ალკოხოლური სასმელების ბაზარი ერთ- ერთი ყველაზე სწრაფად განვითარებადი ბაზარია და საკმარისია ფეხი ავუნოთ მის განვითარებას, საქართველოს მეღვინეობაში ტექნოლოგიური დახვეწა, რომ არის საჭირო ამას ადასტურებენ ევროპის მეღვინეობის ასოციაციაში. მეღვინეობაში ტექნოლოგიებს , რომ ძალიან მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს ამას მოწმობს, კალიფორნიის უნივერსიტეტის მიერ ჩატარებული კვლევა რომელმაც ცხადყო, რომ ღვინის ბიზნესში და მისი მარკეტინგის გასაძლიერებლად საჭიროა ინფორმაციული ტექნოლოგიების გამოყენება კერძოდ, ღვინოს რომლის რეკლამაც განთავსებული იყო ინტერნეტ გვერდებზე და სოციალურ მედიაში მისი გაყიდვები გაცილებით გაიზარდა ვიდრე ტრადიციული რეკლამების შემთხვევაში.

გამომდინარე იქედან, რომ ყურძენი ერთადერთი კულტურაა სოფლის მეურნეობაში, რომელიც მსოფლიოს ყველა კონტინენტზე მოდის ანტარქტიკის გარდა მისი ბაზარზე მიწოდება დღითი დღე იზრდება, რაც ძირითადად ტექნოლოგიებზე არის დამოკიდებული, რადგან ღვინის ხარისხის გასაუმჯობესებლად რიგი ქვეყნები სწორედ ტექნოლოგიებს მიმართავენ, მაგალითად სამხრეთ აფრიკის

რესპუბლიკა ღვინის ბაზარზე ერთ ერთი მნიშვნელოვანი მოთამაშეა, მეტიც საშვალო და იაფ ფასიან ღვინის წარმოებაში წამყვან ადგილს ინარჩუნებს ბოლო წლების განმრავლობაში. ღვინის გაყიდვების გასაზრდელად, რომ საჭიროა თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენება ამას მოწმობს ფრანგული ღვინის მწარმოებელი კომპანიების მიერ გამოქვეყნებულ მასალაში, რომელიც ნათქვამია, რომ საჭიროა ფრანგული კომპანიებმა შეიმუშაონ ახალი გეგმა რომელიც დამყარებული იქნება ინოვაციებზე და ტექნოლოგიურ განვითარებაზე. ფრანგები სწორედ მოძველებულ ტექნოლოგიებს უკავშირებენ მსოფლიო ბაზარზე ღვინის ადგილის დაკარგვას, მათ 2015 წელს ძვირადღირებული ღვინის ბაზარზე ღვიდერობა დაკარგეს და მეორე ადგილზე გადავიდნენ პირველი ადგილი იტალიელებს დაუთმეს.

საქართველო, ღვინის გლობალურ ბაზარზე, რომ თავისი ღირსეული ადგილი უნდა ეკავს ამას ისიც მეტყველებს , რომ იუნესკომ საქართველო ღვინის სამშობლოდ აღიარა, ამ დიდი აღიარების მიუხედავად საქართველოში არსებული ღვინის მწარმოებელი კომპანიები მაინც მიუთითებენ იმაზე რომ წლიდან წლამდე ვერ ახერხებენ არსებული ღვინის მარაგის მთლიანად გასაღებას, რაც ჩემი აზრით განპირობებულია, სწორედ თანამედროვე ტექნოლოგიების არასაკმარისი ჩართულობით ჩვენი ღვინის რეკლამირებაში. ასე, რომ თანამედროვე ტექნოლოგიები ისეთივე მნიშვნელოვანია სოფლის მეურნეობაში როგორც ეკონომიკის ნებისმიერისხვა დარგში.

თანამედროვე ტექნოლოგიების როლი ტურიზმის განვითარებაში. იქედან გამომდინარე, რომ საქართველოს ეკონომიკის მნიშვნელოვან ნაწილს ტურიზმი წარმოადგენს, საჭიროა განვიხილოთ თუ რა მნიშვნელობა აქვს ტექნოლოგიებს ტურიზმის განვითარებაში.

ამსტერდამის უნივერსიტეტის მიერ ჩატარებულ ევროპის ტურისტული ბაზრის კვლევის თანახმად, ინტერნეტში ტურისტული ინფორმაციას ეძებს და ტურისტული მომსახურებების ონლაინ ჯავშნის ევროპული ტურისტების 80%- ზე მეტი, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია. ინტერნეტის სამომხმარებლო ბაზარი მოიცავს ტურიზმის სამომხმარებლო ბაზრის ყველა ასაკობრივ ჯგუფებს 18-დან 90-წლამდე ადამიანებს. შესაბამისად ინტერნეტ საძიებო სისტემა გახდა ყველაზე დიდი გამოწვევა ტურიზმის ინდუსტრიისთვის.

დღესდღეობით, ონლაინ გაყიდვების და დაჯავშნის შესაძლებლობამ რადიკალურად შეცვალა ტურიზმის გლობალური ტენდენციები, იგი მომხმარებელს აძლევს შესაძლებლობებს მარტივად და სწრაფად მოიძიოს და დაჯავშნოს მისთვის სასურველი ტურისტული პროდუქტი თუ მომსახურება, შესაბამისად, ის მოიხმარს იმ პროდუქტს, რომელიც მსგავსი კომფორტის საშუალებას უქმნის. აქედან

გამომდინარე ინტერნეტი საინფორმაციო და დაჯავ-
 ვშნის სისტემებში წარმომადგენლობითობა ნების-
 მიერი კომპანიისათვის გადამწყვეტი მნიშვნელო-
 ბისაა, თუ მას საერთაშორისო ტურისტულ ბაზარზე
 შეღწევა და დამკვიდრება სურს. სწორ დროს სწორ
 ადგილზე განთავსებულ ტურისტულ ინფორმაციას
 შეუძლია მნიშვნელოვნად შეცვლოს და გაზრდოს
 პრდუქციაზე თუ მომსახურებაზე მოთხოვნა კომპა-
 ნიის სასარგებლოდ. მნიშვნელოვანია ტურიზმის
 სფეროში ჩართულმა კომპანიებმა განსაზღვრონ
 თუ რამდენად სრულფასოვნად იყენებენ იმ შესაძ-
 ლებლობებს, რასაც ინტერნეტი სთავაზობთ. უზ-
 რუნველოფენ თუ არა ისინი მომხმარებლისთვის
 სრულფასოვან ინფორმირებულობას მათი პრო-
 დუქტების და მომსახურების შესახებ ინტერნეტის
 საშუალებით. ახდენენ თუ არა იმ ინფორმაციის
 მინოდებას სხვაზე მარტივად და სრულფასოვნად.
 სამწუხაროდ ქართული კომპანიები, განსაკუთრე-
 ბით მცირე და საშვალო ზომის კომპანიები, ნაკლებ
 ყურადღებას აქცევენ ინტერნეტის საშუალებით
 გაყიდვების სტიმულირებას. ხშირ შემთხვევაში ქა-
 რთული ვებ გვერდის მოძებნაც კი ვერ ხერხდება.

წარმოგიდგინთ საერთაშორისო ვებსაიტებს,
 რომლებიც the ebusiness guide-ის რეიტინგების მი-
 ხედვით ტურისტებს მიერ ყველაზე ხშირად მონახუ-
 ლებადია, რაც აადვილებს ტურისტული პროდუქ-
 ციის თუ მომსახურების ეფექტიანი საინფორმაციო
 უზრუნველყოფის ფორმირების პროცესს.

- 1).booking. com, 40 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 2).tripadvisor, 38 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 3).yahoo! Travel, 36 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 4).expedia 25 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 5).priceline 20 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 6).hotels16 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 7).traveloccty 14 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 8).kayak 13 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 9).orbitz 11 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 10).hotwire 5.5 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 11).homeaway 8.25 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 12).airbnb 6 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 13).conclplanet 4 მილიონი ვიზიტორი თვეში.
- 14).viator 3 მილიონი ვიზიტორი თვეში.

ყველა ზემოთ აღნიშნული ვებ გვერდის წარმა-
 ტების მიზეზი მომხმარებელთა ნდობის მაღალი
 მაჩვენებელით განპირობებულია ერთი მარტივი
 ფაქტორით, მომხმარებელთა შეფასებებით. ზემოთ
 აღნიშნულიდან ჩანს თუ რა მოცულობის მომხმარ-
 ებელი ჰყავს ინტერნეტ საძიებო სისტემებს და
 რა მნიშვნელობა აქვს ტურიზმის განვითარებაში
 ინფორმაციულ ტექნოლოგიებს. დღესდროებით
 თანამედროვე ტურიზმი წარმოუდგენელია ტექნო-
 ლოგიებისგარეშე და აუცილებელია საქართველოს
 ტურისტული კომპანიების აქტიურობა ტექნოლო-
 გიების დახვეწის კუთხით. გარდა ინფორმაციული
 ტექნოლოგიებისა ტურიზმის განსავითარებლად
 აუცილებელია თანამედროვე ტექნოლოგიების გა-
 მოყენება ტურისტული ინფრასტრუქტურის კუ-
 თხით ანუ საქართველოში ჩამოსულ ტურისტს უნდა

შეეძლოს მარტივი გადაადგილება საქართველოში
 ნებისმიერი მიმართულებით.

**თანამედროვე ტექნოლოგიების როლი საქა-
 რთველოს ენერგეტიკული უსაფრთხოების საკი-
 თხში.** პირველ რიგში უნდა ითქვას , რომ ენერგე-
 ტიკული უსაფრთხოება და დამოუკიდებლობა არის
 არაამხოლოდ საქართველოს ეკონომიკის უმნიშ-
 ვნელოვანესი ნაწილი არამედ ქვეყნის პოლიტიკუ-
 რი და სოციალური განვითარების უმნიშვნელოვა-
 ნესი წინაპირობაცაა.

ენერგეტიკა არის სფერო სადაც საქართველოს
 გააჩნია საკმაოდ დიდი პერსპექტივები და ჩვენი
 ქვეყნის ეკონომიკაში მნიშვნელოვან როლს თამა-
 შობს. გამომდინარე იქედან, რომ საქართველოს არ
 გააჩნია ბუნებრივი აირი და ნავთობი, ჩემი აზრით
 საქართველოს ენერგეტიკის განვითარება დამო-
 კიდებულია, სწორედ ტექნოლოგიურ განვითარე-
 ბაზე. ამ მხრივ მსოფლიოს ყველა ძლიერი ქვეყანა
 ცდილობს მოიპოვოს ალტერნატიული ენერჯის
 წყაროები, ამას მოწმობს ხე ჩატარებული კვლევა,
 რომელიც ეხება 2012- 2035 წლებში „ენერგეტი-
 კული პერსპექტივები“, მსოფლიო ენერგეტიკული
 ტენდენციებს და პერსპექტივებს, პასუხს სცემს კი-
 თხვეებს; იარსებებს თუ არა მსოფლიოში მდგრადი
 ეკონომიკური განვითარებისათვის საკმარისი ენე-
 რჯის წყაროები.

ანგარიშის მიხედვით, ენერჯიაზე მოთხოვნა
 2035 წლისათვის 41%-ით გაიზრდება სადაზ დიდი
 წილი(95%) მოდის განვითარებად ქვეყნებზე, სწო-
 რედ ისეთებზე, როგორიც საქართველოა. ზრდის
 ტემპი, წინა პერიოდთან შედარებით, ნელია, რაც
 გამოწვეულია ენერგოეფექტურობის და ენერგო-
 ეფექტური ტექნოლოგიების ზრდით. ამასთან გა-
 რდილი მოთხოვნის დაკმაყოფილებაში მნიშვნელო-
 ვანი როლი ეკისრებათ ისეთ წყაროებს, როგორი-
 ცაა; ფიქლის გაზი, ჩაჭირხნული ნავთობი და ენე-
 რგო განახლებადი წყაროები. ენერჯის პირველადი
 წყაროების უდიდესი მომხმარებელი სექტორების
 მიხედვით კვლავ სამრეწველო სექტორი იქნება,(
 მოიხმარენ წარმოებული ენერჯის ნახევარს) რო-
 მელსაც მოსდევს საცხოვრებელი და მომსახურების
 სფერო, შემდეგ მოდის სოფლის მეურნეობა, ხოლო
 ტრანსპორტის როლი შედარებით მცირეა (13%).
 წყაროების მიხედვით ზრდის ყველაზე დიდი წილი
 ნავარაუდევია განახლებადი ენერჯის წყაროებ (
 წლიური 6.4%-იანი ზრდა), ატომურ ენერჯიას (1.9%-
 იანი წლიური ზრდა), ჰიდრო ელექტრო ენერჯიაზე
 (1.8%-იანი წლიური ზრდა). წიალისსეული საწვავი-
 დან ყველაზე სწრაფად იზრდება გაზის მოხმარე-
 ბა(1.9% ზრდა წლიურად), რომელსაც მოსდევს ქვა-
 ნახშირი(1.1% ზრდა) დანავთობი(0.9%). მოხმარე-
 ბის ზრდის პარალელურად, 2012-2035წლებში ენე-
 რჯის წარმოება გაიზრდება წელიწადში1.5%-ით,
 ძირითადად ეკონომიკური თანამშრომლობის და
 განვითარების ორგანიზაციის(oecd) არანევრი ქვე-

ყნების ხარჯზე. პროგნოზის მიხედვით, ენერჯის მოხმარების შედეგად გამოყოფილი სათბური გაზების რაოდენობა გაიზრდება 29%-ით (1.1% ნლიური ზრდა) გამკაცრებული სახელმწიფო პოლიტიკები ამ საკითხთან დაკავშირებით, ამცირებენ მავნე ნივთიერების გამოყოფის საშიშროებას, თუმცა მათი ნილი დასაშვებ ზღვარს ზემოთ რჩება 2035 წლისათვის ემისიების რაოდენობა 1990 წლის მაჩვენებელთან შედარებით გაორმაგდება, ზრდა ძირითადად (oecd)-ის არანევრი ქვეყნების ხარჯზე მოხდება.

ამდენად, ანგარიშის მიხედვით, ენერჯია ყველასათვის საკმარისი და ხელმისაწვდომი იქნება თუმცა მიწოდების უსაფრთხოება და საიმედოობა ზოგი ქვეყნისთვის გაუმჯობესდება ზოგისთვის უარესდება, მდგრადი განვითარების საკითხი მეტ ყურადღებას საჭიროებს. პროგნოზი აჩვენებს, რომ ფიქლის გაზის განვითარება არ ყოფნის კლიმატის შეუქცევადი ცვლილებებს შეჩერების და საჭირო ენერჯიული ქმედება მდგრადი ენერჯეტიკის განვითარებისთვის. როგორც ზემოთ ავლნიშნე ენერჯეტიკაში განვითარების მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორი ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვაა.

ტექნოლოგიებზე დამყარებული ენერჯეტიკა შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოსთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, რადგან ჩვენ არ გვაქვს საკმარისი რაოდენობის ბუნებრივი აირი და ნავთობი, ამასთან საგულისხმოა ისიც, რომ ქვანახშირის მოპოვება და მისი ენერჯიად გარდაქმნა ძალიან ძვირი სიამოვნებაა, ქარისა და მზის ენერჯიასთან შედარებით. ასევე საქართველოს არ გააჩნია ატომური ელექტროსადგური ამიტომ ჩემი აზრით ყურადღება უნდა მიექცეს მწვანე ენერჯიის წარმოებას, რადგან ენერჯო უსაფრთხოება საქართველოს არა მხოლოდ ეკონომიკური კუთხით არის მნიშვნელოვანი არამედ მისი არსებობისა და შემდეგი განვითარებისთვის ეს იმ ფონზე, როდესაც ჩვენი ჩრდილოელი მეზობელი ენერჯორესურსებით ახდენს გავლენას არა მხოლოდ საქართველოზე და რომელიმე ცალკეულ ქვეყანაზე არამედ მთელს ევროპაზე და

მსოფლიოზე, ამიტომ საქართველოში ენერჯეტიკის სფეროს განვითარებას სასიცოცხლო მნიშვნელობა აქვს. ამ მოცემულობის ფონზე საქართველოში უნდა განვითარდეს მწვანე ენერჯიის წარმოება ჩვენს ქვეყანას საკმაოდ დიდი პოტენციალი აქვს იმისა, რომ ააშენოს ახალი ჰიდროელექტრო სადგურები, მოახდინოს არსებული სადგურების გადაიარაღება. ამ პროცესში კი მთავარი ადგილი უჭირავს თანამედროვე ტექნოლოგიებს და ინოვაციებს. ასევე საქართველოში პერსპექტიულია მზის და ქარის ელექტროსადგურების შენეებლობა. ამ კუთხით შეიმჩნევა გარკვეული ძვრები.

ელექტრო ენერჯიაზე მსოფლიოში დღითიდღე იზრდება მოთხოვნა და ამ გამოწვევაზე პასუხის გაცემას მსოფლიო სწორედ ტექნოლოგიების ხარჯზე ცდილობს, ამ მხრივ მონინავე ადგილს იკავებს ამერიკის შეერთებული შტატები სადაც მომედებს ისეთი კომპანიები და კვლევითი ინსტიტუტები, როგორებიც არის ჩრდილო კაროლინის კვლევითი ინსტიტუტი, კალიფორნიის კვლევითი ინსტიტუტი კომპანიები, (tesla, intel.) და სხვა.

ბამოყენებული ლიტერატურა

1. Е.С. Ллоховина, мировой рынок высокотехнологичной продукции. современное состояние и тенденции развития.
2. В.К. Клинов , мировой рынок высокотехнологичной продукции. Тенденции развития и особенности формирования конъюнктуры и цен.
3. О.В. Обухов. Маркетинговое исследование рынка высокотехнологичной продукции страна Е.С.
4. Ю.ю. Ковалев, иновционный сектор мировой экономики: понятия, концепции, индикаторы развития.
5. www.forbes.ge .www.bpn.ge.www.comersant.ge.www.newss.ge.www.economy.gewww.geostat.ge.www.gnta.ge.www.moa.gov.gewww.energy.gov.ge www.siliconvalley.com